

ATODIAD H – ENGHREIFFTIAU O ASTUDIAETHAU ACHOS

Mae'r enghreifftiau a restrir at ddibenion esboniadol yn unig ac ni fwriedir iddynt fod yn rhestr gynhwysfawr na chael eu cymryd fel cyfarwydddebau. Cyfrifoldeb pob un o gyrff y GIG yw rhoi prosesau gwneud penderfyniadau lleol ar waith sy'n ystyried, fesul achos, amgylchiadau unigol pob achos ac mae hyn yn cynnwys amgylchiadau a phrofiadau unigol pob defnyddiwr gwasanaeth dan sylw.

Mae'r astudiaethau achos canlynol yn enghreifftiau o sut y caiff cwestiynau'r rhestr wirio dyletswydd gonestrwydd eu defnyddio i ystyried a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio ai peidio.

Er mwyn i'r ddyletswydd gonestrwydd gael ei thanio, rhaid i'r ateb i bob un o'r tri chwestiwn yn y rhestr wirio fod yn gadarnhaol.

Astudiaeth achos 1: Fferyllfa Gymunedol

Mae'r disgrifiad o'r digwyddiad yr un fath drwy gydol y broses ond mae'r canlyniadau'n wahanol.

Cafodd fferyllfa bresgripsiwn am 28 o dabledi Loratadine 10mg (gwrth-histamin nad yw'n achosi syrthni), un i'w chymryd bob bore. Yn anfwriadol, rhoddodd y fferyllfa 28 o dabledi Lorazepam 1mg, un i'w chymryd bob bore. Mae'r feddyginiaeth a roddwyd yn cael ei defnyddio ar gyfer anhwylderau gorbryder, a gallai gael effaith dawelyddol. Nid oedd y defnyddiwr gwasanaeth yn ymwybodol ei fod wedi cael tabledi gwahanol i'r rhai a oedd ar y presgripsiwn.

Canlyniad 1: Syrthiodd y defnyddiwr gwasanaeth i gysgu gartref a cholli trip siopa gyda'i ffrindiau.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

- **A yw'r defnyddiwr gwasanaeth wedi cael niwed, neu a yw'r amgylchiadau'n golygu y gallai gael niwed, a oedd yn anfwriadol neu'n annisgwyl?**
Ydy. Rhoddwyd y feddyginiaeth anghywir i'r defnyddiwr gwasanaeth yn anfwriadol.
- **A yw'r niwed yn fwy nag ychydig o niwed?**
Nac ydy. Syrthiodd y defnyddiwr gwasanaeth i gysgu gartref a cholli trip siopa gyda'i ffrindiau. Ni fyddai hyn yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.
- **A oedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor, neu y gall fod wedi bod yn ffactor, a achosodd i'r defnyddiwr gwasanaeth ddioddef mwy nag ychydig o niwed?**
Oedd. Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor ond ni ddioddefodd y defnyddiwr gwasanaeth fwy nag ychydig o niwed.

Casgliad: Ni chafodd y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio yn yr achos hwn gan na wnaeth y defnyddiwr gwasanaeth ddiodeff mwy nag ychydig o niwed. Dylid cynnal ymchwiliad o hyd, er mwyn darganfod pam y rhoddwyd y feddyginiaeth anghywir i'r defnyddiwr gwasanaeth yn anfwriadol.

Canlyniad 2: Syrthiodd y defnyddiwr gwasanaeth i gysgu yn y gwaith, a chafodd ei rheolwr air â hi.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

- **A yw'r defnyddiwr gwasanaeth wedi cael niwed, neu a yw'r amgylchiadau'n golygu y gallai gael niwed, a oedd yn anfwriadol neu'n annisgwyl?**

Ydy. Rhoddwyd y feddyginiaeth anghywir i'r defnyddiwr gwasanaeth yn anfwriadol.

- **A yw'r niwed yn fwy nag ychydig o niwed?**

Nac ydy. Syrthiodd y defnyddiwr gwasanaeth i gysgu yn y gwaith, a chynhaliwyd cyfweiliad disgyblu ar y mater. Ni fyddai hyn yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

- **A oedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor, neu y gall fod wedi bod yn ffactor, a achosodd i'r defnyddiwr gwasanaeth ddiodeff mwy nag ychydig o niwed?**

Oedd. Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor ond ni ddiodeffodd y defnyddiwr gwasanaeth fwy nag ychydig o niwed.

Casgliad: Ni chafodd y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio yn yr achos hwn gan na wnaeth y defnyddiwr gwasanaeth ddiodeff mwy nag ychydig o niwed. Dylid cynnal ymchwiliad o hyd, er mwyn darganfod pam y rhoddwyd y feddyginiaeth anghywir i'r defnyddiwr gwasanaeth yn anfwriadol.

Canlyniad 3: Syrthiodd y defnyddiwr gwasanaeth i gysgu wrth yrru gan arwain at anaf atchwipio a difrod i'w cherbyd hi a cherbyd arall.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

- **A yw'r defnyddiwr gwasanaeth wedi cael niwed, neu a yw'r amgylchiadau'n golygu y gallai gael niwed, a oedd yn anfwriadol neu'n annisgwyl?**

Ydy. Rhoddwyd y feddyginiaeth anghywir i'r defnyddiwr gwasanaeth yn anfwriadol.

- **A yw'r niwed yn fwy nag ychydig o niwed?**

Ydy. O ganlyniad i gymryd y feddyginiaeth a roddwyd yn anghywir, cafwyd sgil effaith dawelyddol ar y defnyddiwr gwasanaeth, a achosodd iddi syrthio i gysgu wrth yrru a chael damwain traffig ar y ffordd, gan arwain at anaf atchwipio. Mae hyn yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

- **A oedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor, neu y gall fod wedi bod yn ffactor, a achosodd i'r defnyddiwr gwasanaeth ddiodeff mwy nag ychydig o niwed?**

Oedd. Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod y fferyllfa wedi rhoi'r feddyginiaeth anghywir yn anfwriadol.

Casgliad: Rhoddwyd atebion cadarnhaol i'r tri chwestiwn, felly mae hyn yn tanio'r broses dyletswydd gonestrwydd, a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd hyd at ei chwblhau.

Astudiaeth achos 2: Therapi Lleferydd ac Iaith Acíwt

Mae'r disgrifiad o'r digwyddiad yr un fath drwy gydol y broses ond mae'r canlyniadau'n wahanol.

Cynhaliodd therapydd lleferydd ac iaith asesiad o ddefnyddiwr gwasanaeth ar ward trawma ac orthopedig a oedd wedi cael ei atgyfeirio gan y tîm oherwydd arwyddion o ddysffagia a oedd yn gwaethygu ers iddo gael llawdriniaeth ar ôl torri gwddf y ffemwr yn ddiweddar. Dangosodd pelydr-x o'i frest fod ganddo ymsolediad gwaelodol ar yr ochr dde. Roedd yn cael ei drin am niwmonia allsugno a oedd yn datblygu. Sylwodd y therapydd ei bod hi'n anodd cynnal sylw'r defnyddiwr gwasanaeth a'i fod yn ei chael hi'n anodd cydlynu hylifau tenau yn ei geg – gan dueddu i fynd i mewn i'w bibell wynt yn rhy gynnar ac achosi pyliau o besychu. Roedd yn gallu llyncu a chydlynu hylifau mwy gludog a gweadau deietegol llyfnach yn well. Argymhellodd y therapydd y dylid cynnal treial byrdymor o hylifau Lefel 2 wedi'u tewychu a deiet piwrî llyfn Lefel 4 wrth iddo wella'n llwyr. Trafododd y therapydd ei hargymhellion â'r nyrs staff ac ysgrifennodd yn y nodiadau meddygol ond anghofiodd osod arwydd gwely yn nodi argymhelliad y therapydd uwchben gwely'r defnyddiwr gwasanaeth, sef yr arfer arferol yn y bwrdd iechyd hwn.

Canlyniad 1: Rhoddwyd hylifau tenau a deiet arferol i'r defnyddiwr gwasanaeth ar gyfer ei bryd bwyd nesaf, nes i'r Ymarferydd Cyswllt Therapi Lleferydd ac Iaith sylwi ar yr anwaith wrth ymweld â'r ward a gosod hysbysiad wrth ochr y gwely cyn y pryd bwyd gyda'r nos. Roedd y defnyddiwr gwasanaeth yn dal i ddiodef â'r frest ond ni fu newid sylweddol i'w iechyd yn ôl pob golwg.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

- **A yw'r defnyddiwr gwasanaeth wedi cael niwed, neu a yw'r amgylchiadau'n golygu y gallai gael niwed, a oedd yn anfwriadol neu'n annisgwyl?**
Ydy. Rhoddwyd yr hylifau a'r gweadau deietegol trwchus i'r defnyddiwr gwasanaeth yn anfwriadol.
- **A yw'r niwed yn fwy nag ychydig o niwed?**
Nac ydi. Roedd y defnyddiwr gwasanaeth yn dal i fod â symptomau niwmonia o ganlyniad i allsugno, ond nid oedd angen ocsigen nac unrhyw gymorth arall arno, ac roedd yn parhau'n sefydlog heb unrhyw ddirywiad sylweddol yn ei iechyd. Ni fyddai hyn yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.
- **A oedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor, neu y gall fod wedi bod yn ffactor, a achosodd i'r defnyddiwr gwasanaeth ddiodef mwy nag ychydig o niwed?**
Oedd. Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor ond ni ddiodefodd y defnyddiwr gwasanaeth fwy nag ychydig o niwed.

Casgliad: Ni chafodd y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio yn yr achos hwn gan na wnaeth y defnyddiwr gwasanaeth ddiodef mwy nag ychydig o niwed. Dylid cynnal ymchwiliad o hyd, er mwyn darganfod pam y rhoddwyd y deiet a'r hylifau anghywir i'r defnyddiwr gwasanaeth yn anfwriadol.

Canlyniad 2: Parhawyd i roi'r hylifau tenau a deiet arferol i'r defnyddiwr gwasanaeth am y deuddydd nesaf, a dioddefodd achos difrifol o dagu. Dioddefodd ataliad anadlol a chafodd ei ddadebru, ond cafodd hypocsia i'r ymennydd, gan olygu ei fod wedi dioddef niwed gwybyddol mwyfwy difrifol, ei fod wedi aros yn yr ysbyty am gyfnod estynedig a bod ei anghenion iechyd wedi newid, felly bu'n rhaid ei symud o leoliad preswyl i gartref nyrsio.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

- **A yw'r defnyddiwr gwasanaeth wedi cael niwed, neu a yw'r amgylchiadau'n golygu y gallai gael niwed, a oedd yn anfwriadol neu'n annisgwyl?**

Ydy. Rhoddwyd yr hylifau a'r gweadau deietegol trwchus i'r defnyddiwr gwasanaeth yn anfwriadol.

- **A yw'r niwed yn fwy nag ychydig o niwed?**

Ydy. O ganlyniad i gymryd y deiet a'r hylifau a roddwyd yn anghywir, dioddefodd y defnyddiwr gwasanaeth achos difrifol o dagu, a arweiniodd at anaf hypocsig i'r ymennydd. Mae hyn yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

- **A oedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor, neu y gall fod wedi bod yn ffactor, a achosodd i'r defnyddiwr gwasanaeth ddioddef mwy nag ychydig o niwed?**

Oedd. Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan na wnaeth y therapydd arddangos yr argymhellion llyncu cywir uwchben y gwely, gan olygu na wnaeth aelodau eraill o staff ar y sifft sylweddoli y dylai'r defnyddiwr gwasanaeth fod yn cymryd gweadau deietegol a hylifol wedi'u haddasu. Yn ogystal, ni wnaeth y staff ar y ward gyfathrebu'r cyfarwyddiadau a roddwyd ar lafar ac ni wnaeth staff ddarllen y cyfarwyddiadau a ysgrifennwyd yn y nodiadau meddygol.

Casgliad: Rhoddwyd atebion cadarnhaol i'r tri chwestiwn, felly mae hyn yn tanio'r broses dyletswydd gonestrwydd, a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd hyd at ei chwblhau.

Er mwyn osgoi dyblygu, mae cwestiynau'r rhestr wirio i ystyried a gaiff y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd ei thanio wedi cael eu tynnu o'r astudiaethau achos canlynol.

I'ch atgoffa -

Er mwyn i'r ddyletswydd gonestrwydd gael ei thanio, rhaid i'r ateb i bob un o'r tri chwestiwn yn y rhestr wirio fod yn gadarnhaol:

- A yw'r defnyddiwr gwasanaeth wedi cael niwed, neu a yw'r amgylchiadau'n golygu y gallai gael niwed, a oedd yn anfwriadol neu'n annisgwyl?
- A yw'r niwed yn fwy nag ychydig o niwed?
- A oedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor, neu y gall fod wedi bod yn ffactor, a achosodd i'r defnyddiwr gwasanaeth ddioddef mwy nag ychydig o niwed?

Mae'r astudiaethau achos canlynol yn enghreifftiau o adegau pan fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio, a'r un astudiaeth achos gyda chanlyniad gwahanol

Astudiaeth achos 3: Sgrinio'r Coluddyn

Argymhellir y dylai defnyddiwr gwasanaeth gael colonosgopi dan anesthetig cyffredinol. Ni chafodd y defnyddiwr gwasanaeth y colonosgopi o fewn terfynau amser y polisi oherwydd oedi systemig.

Pan ddigwyddodd y colonosgopi o'r diwedd (tua 70 wythnos ar ôl yr argymhelliad gwreiddiol), gwnaed biopsi a ddangosodd amheuaeth o falaen ymledol.

Pan gynhaliwyd y colonosgopi, daeth staff i wybod y bu oedi cyn i'r defnyddiwr gwasanaeth gael y colonosgopi a argymhellwyd.

Daeth yr Ymgynghorydd a'r Tîm Aml-ddisgyblaethol i gonsensws ar sail symptomau, hanes a histoleg fod yr oedi cyn cael diagnosis wedi effeithio ar ddatblygiad a chyfnod y cancer ac felly ar yr opsiynau trin sydd ar gael i'r claf.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau gan fod yr oedi cyn cael diagnosis yn effeithio ar ddatblygiad a chyfnod y cancer a'r opsiynau sydd ar gael i drin y claf. Mae'n bosibl y gallai'r defnyddiwr gwasanaeth fod wedi cael triniaeth lai mewnwthiol, pe bai'r ymchwiliadau colonosgopi wedi cael eu cynnal o fewn y terfynau amser a ragnodwyd.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod oedi cyn cynnal y prawf diagnostig.

Yr un astudiaeth achos – canlyniad gwahanol

Argymhellir y dylai defnyddiwr gwasanaeth gael colonosgopi dan anesthetig cyffredinol.

Dylai'r defnyddiwr gwasanaeth fod wedi cael colonosgopi o fewn yr amserlen a ddymunir, a gytunwyd yn genedlaethol.

Ffoniodd y defnyddiwr gwasanaeth ei feddyg teulu pan nad oedd wedi clywed dim am ychydig wythnosau, ac aeth y meddyg teulu ar drywydd y mater drwy gysylltu â'r rhaglen sgrinio. Roedd apwyntiad wedi'i drefnu ar gyfer colonosgopi yn fuan wedyn, a daethpwyd o hyd i'r cancer, ac roedd modd trin y cancer mewn modd llai ymwithiol, ac ni fyddai wedi digwydd o bosibl pe bai oedi pellach wedi bod.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Ni fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn gan na wnaeth y defnyddiwr gwasanaeth ddioddef mwy nag ychydig o niwed o ganlyniad i weithredoedd y defnyddiwr gwasanaeth a'r meddyg teulu i fynd ar drywydd yr apwyntiad. Rhoddwyd y driniaeth o fewn yr amserlenni a ragnodwyd.

Dylid cynnal adolygiad o hyd, er mwyn darganfod pam na chymerwyd camau dilynol ar gyfer y defnyddiwr gwasanaeth fel mater o drefn.

Astudiaeth achos 4: Darparu gwasanaethau

Aeth dyn 57 oed i'r ysbyty am 17:45 gyda nam ar ei leferydd a gwendid yn ei fraich a ddechreuodd yn sydyn yn dilyn strôc dybiedig. Drwy gynnal sgan CT, gwelwyd anomaledd y gellid ei osgoi drwy thrombectomi. Mae'r gwasanaeth thrombectomi ar waith rhwng 08:00 a 20:00. Cysylltwyd â'r gwasanaeth thrombectomi am 18.30. Ni dderbyniwyd y claf i'w drosglwyddo gan na fyddai wedi cyrraedd mewn pryd. Cafodd y claf nam niwrolegol parhaol.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau gan na chafodd y defnyddiwr y driniaeth angenrheidiol i atal nam niwrolegol parhaol, a oedd yn anfwriadol ac a fyddai'n bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan nad oedd y gwasanaeth a allai fod wedi atal y nam niwrolegol parhaol ar gael 24 awr y dydd.

Yr un astudiaeth achos: canlyniad gwahanol

Ffoniodd gwraig y dyn 57 oed 999 am 13:00 ac roedd y claf wedi datblygu nam ar ei leferydd a gwendid yn ei fraich a ddechreuodd yn sydyn yn dilyn strôc dybiedig. Cysylltwyd â'r Gwasanaeth Ambiwlans am 13:00 ac ymatebwyd i'r claf, gan gludo'r claf i'r ysbyty erbyn 13:45. Oherwydd problemau capasiti yn yr adran achosion brys, cynhaliwyd y sgan CT 2 awr yn ddiweddarach gan nodi anghysondeb y gellir ei drin drwy thrombectomi.

Mae'r gwasanaeth thrombectomi ar waith rhwng 08:00 a 20:00. Cysylltwyd â'r gwasanaeth thrombectomi am 15:45 a derbyniwyd y claf i'w drosglwyddo am 16.00. Bu oedi pellach wrth drosglwyddo'r claf a chafodd ei drosglwyddo wedyn ar gyfer triniaeth am 18.45, ac roedd y driniaeth yn llwyddiannus. Roedd y driniaeth yn ystod y ffenestr therapiwtig ac yn llwyddiannus er gwaethaf yr oedi. **Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.**

Ni fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn gan na wnaeth y defnyddiwr gwasanaeth ddioddef mwy nag ychydig o niwed.

Dylid cynnal adolygiad o'r ffordd y cafodd gwasanaethau eu darparu i ddiwallu anghenion y defnyddiwr gwasanaeth o hyd.

Astudiaeth achos 5: Anaf i ben claf mewnol

Roedd defnyddiwr gwasanaeth i fod i gael ei ryddhau o'r ysbyty yn dilyn llawdriniaeth lwyddiannus i drwsio torllengig. Cyn iddo gael ei ryddhau, cafodd ei ddarganfod ar y llawr wrth ochr y gwely yn y gilfach gan aelod o'r tîm nyrsio. Roedd yn amlwg ei fod wedi cael anaf i'w benglog. Cofnodwyd arsylwadau a nodwyd bod yr arsylwadau niwrolegol yn annormal. Cafodd y defnyddiwr gwasanaeth ei drosglwyddo i gael sgan CT, ac roedd y canlyniadau'n dangos gwaedlif isdwral. Arhosodd y defnyddiwr gwasanaeth yn yr ysbyty am dri mis yn gwella ar ôl y gwaedlif isdwral. Roedd angen cryn dipyn o adsefydlu arno gan nifer o broffesiynau, gan gynnwys therapi galwedigaethol, therapi lleferydd ac iaith a ffisiotherapi am chwe mis arall, a barhaodd ar ôl iddo fynd adref.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y drefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau am fod y defnyddiwr gwasanaeth wedi dioddef anaf i'w ben ar ôl cael ei ddarganfod ar y llawr wrth ochr ei wely yn yr ysbyty, a oedd yn anfwriadol ac yn annisgwyl.

Cafodd y defnyddiwr gwasanaeth waedlif isdwral, gan olygu y bu'n rhaid iddo dreulio tri mis ychwanegol yn yr ysbyty a bod angen cryn dipyn o adsefydlu gan nifer o broffesiynau, gan gynnwys therapi galwedigaethol, therapi lleferydd ac iaith a ffisiotherapi am chwe mis arall gartref, a fyddai'n bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod y defnyddiwr gwasanaeth yn glaf mewnol pan achoswyd y niwed.

Yr un astudiaeth achos: canlyniad gwahanol

Roedd defnyddiwr gwasanaeth i fod i gael ei ryddhau o'r ysbyty yn dilyn llawdriniaeth lwyddiannus i drwsio torllengig. Cyn iddo gael ei ryddhau, cafodd ei ddarganfod ar y llawr wrth ochr y gwely yn y gilfach gan aelod o'r tîm nyrsio. Cofnodwyd arsylwadau a nodwyd bod yr arsylwadau niwrolegol yn annormal. Cafodd y defnyddiwr gwasanaeth ei drosglwyddo i gael sgan CT, ac roedd y canlyniadau'n normal. Parhaodd y defnyddiwr gwasanaeth i gael ei arsylwi'n rheolaidd ac, ar ôl 24 awr, dychwelodd i'r arfer. Arhosodd y defnyddiwr gwasanaeth yn yr ysbyty am 24 awr arall i gael ei fonitro ac wedyn cafodd ei ryddhau o'r ysbyty'n llwyddiannus.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Ni fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn gan na wnaeth y defnyddiwr gwasanaeth ddiodef mwy nag ychydig o niwed.

Dylid cynnal adolygiad o hyd, er mwyn darganfod beth a ddigwyddodd cyn i'r defnyddiwr gwasanaeth gael ei ddarganfod ar y llawr wrth ochr y gwely ag anaf i'w ben.

Astudiaeth achos 6: Rheoli nyrsys

Caiff defnyddiwr gwasanaeth ei dderbyn i'r ysbyty â chnawdnychiant myocardaidd a phenderfynir ei fod yn gymwys i gael arllwysiad o gyfrwng thrombolytig (chwalu clotiau), y mae'n rhaid ei ddechrau ar unwaith er mwyn cael unrhyw fudd. Caiff y feddyginiaeth ei rhoi ar bresgripsiwn, a chaiff yr arllwysiad ei dynnu i mewn i yrrwr chwistrell. Mae nyrs yn cysylltu llinell fewnwythiennol â'r gyrrwr chwistrell ac yn dechrau'r arllwysiad i bara awr.

Mae galwad gan aelod arall o staff yn tynnu sylw'r nyrs cyn iddi orffen paratoi'r arllwysiad.

Awr yn ddiweddarach, mae'r defnyddiwr gwasanaeth yn cael ei adolygu i weld a fu'r arllwysiad yn effeithiol. Yn anffodus, mae'r defnyddiwr gwasanaeth yn teimlo'n waeth ac mae'r nyrs yn sylwi ar bwl o hylif o dan wely'r defnyddiwr gwasanaeth. Ar ôl edrych yn fanylach, gwelir na chafodd y llinell sy'n rhedeg o'r gyrrwr chwistrell ei chysylltu â'r claf a bod yr arllwysiad wedi diferu ar y llawr o dan y claf. Roedd hi'n rhy hwyr i roi triniaeth bellach o fewn y cyfnod o amser ers i'r symptomau ddechrau er mwyn cael y budd mwyaf.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau oherwydd bu methiant i gwblhau'r broses o gysylltu'r therapi mewnwythiennol, a arweiniodd at niwed cymedrol yn sgil cnawdnychiant myocardaidd heb ei drin, gan arwain at nam cardiaidd parhaol a disgwyliad oes byrrach, a oedd yn anfwriadol. Byddai hyn yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod y therapi mewnwythiennol yn rhan o gynllun gofal y defnyddiwr gwasanaeth.

Yr un astudiaeth achos – canlyniad gwahanol

Caiff defnyddiwr gwasanaeth ei dderbyn i'r ysbyty â chnawdnychiant myocardaidd a phenderfynir ei fod yn gymwys i gael arllwysiad o gyfrwng thrombolytig (chwalu clotiau), y mae'n rhaid ei ddechrau ar unwaith er mwyn cael unrhyw fudd. Caiff y feddyginiaeth ei rhoi ar bresgripsiwn, a chaiff yr arllwysiad ei dynnu i mewn i yrrwr chwistrell. Mae nyrs yn cysylltu llinell fewnwythiennol â'r gyrrwr chwistrell ac yn dechrau'r arllwysiad i bara awr.

Mae galwad gan aelod arall o staff yn tynnu sylw'r nyrs cyn iddi orffen paratoi'r arllwysiad.

Sylwodd Cynorthwydd Gofal Iechyd, a oedd yn rhoi sylw i anghenion gofal y defnyddiwr gwasanaeth ar y pryd, nad oedd y llinell a oedd yn rhedeg o'r gyrrwr chwistrell wedi cael ei chysylltu â'r defnyddiwr gwasanaeth yn ystyod y 15 munud cyntaf. Hysbyswyd uwch aelod o'r staff a chafodd yr arllwysiad ei ail-lunio a'i ddechrau.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Ni fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn gan fod niwed wedi cael ei osgoi am fod y gweithiwr Cymorth Gofal Iechyd wedi sylwi nad oedd y llinell i'r gyrrwr chwistrell wedi'i chysylltu, ac wedi cymryd y camau priodol i sicrhau bod yr uwch aelod staff yn dechrau'r arllwysiad.

Dylid cynnal adolygiad o hyd, er mwyn darganfod pam na chafodd y llinell a oedd yn rhedeg o'r gyrrwr chwistrell ei chysylltu â'r claf.

Astudiaeth achos 7: Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG

Cafodd aren gan roddwr organau solet o Loegr ei chynnig i glaf trawsblaniad aren o Gymru. Cynhaliwyd prawf Nodweddu Rhoddwr Organau a oedd yn cynnwys canlyniadau profion microbiolegol rheolaidd. Derbyniwyd y cynnig o aren ac wedyn cafodd y defnyddiwr gwasanaeth y trawsblaniad.

Bythefnos yn ddiweddarach, gwelwyd bod un o'r canlyniadau microbioleg wedi'i gofnodi'n anghywir ar gofnod y rhoddwr, gan olygu bod y ganolfan drawsblannu wedi trawsblannu'r aren ar sail y canlyniad anghywir. Rhoddwyd gwybod i'r ganolfan am y camgymeriad. Yn seiliedig ar yr wybodaeth newydd, dechreuwyd rhoi cyffuriau gwrthfeirysol mewnythiennol i'r defnyddiwr gwasanaeth ac roedd angen iddo aros yn yr ysbyty fel claf mewnol am gyfnod estynedig o fwy nag 14 diwrnod.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau gan fod y cynnig o aren wedi cael ei dderbyn ar sail gwybodaeth anghywir ac felly ni chafodd triniaeth broffylactig briodol ei dechrau'n brydlon.

Roedd angen i'r defnyddiwr gwasanaeth gael cyffuriau gwrthfeirysol ac aros yn yr ysbyty fel claf mewnol am gyfnod estynedig o fwy nag 14 diwrnod, sy'n bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor oherwydd nodwyd bod un o'r canlyniadau microbioleg wedi'i gofnodi'n anghywir ar gofnod y rhoddwr.

Astudiaeth achos 8: Camgymeriad ochredd

Cynhelir pelydr-X o ffêr dde defnyddiwr gwasanaeth yn lle'r ffêr chwith. Nodwyd bod y

Yr un astudiaeth achos: canlyniad gwahanol

Cafodd aren gan roddwr organau solet o Loegr ei chynnig i glaf trawsblaniad aren o Gymru. Cynhaliwyd prawf Nodweddu Rhoddwr Organau a oedd yn cynnwys canlyniadau profion microbiolegol rheolaidd. Derbyniwyd y cynnig o aren.

Cyn y trawsblaniad, gwelwyd bod un o'r canlyniadau microbioleg wedi'i gofnodi'n anghywir ar gofnod y rhoddwr, gan olygu bod y ganolfan drawsblannu wedi derbyn yr aren ar sail y canlyniad anghywir. Rhoddwyd gwybod i'r ganolfan am y camgymeriad. Ar sail yr wybodaeth newydd a'r ffaith bod y camgymeriad wedi'i ganfod cyn y trawsblaniad, gallai'r ganolfan wneud penderfyniad ar sail gwybodaeth ynghylch derbyn yr aren a chynllunio unrhyw driniaeth broffylactig fel y bo'n briodol.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Ni fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn oherwydd cafodd y camgymeriad ei ganfod cyn y trawsblaniad ac roedd modd i'r ganolfan wneud penderfyniad ar sail gwybodaeth ynghylch derbyn yr aren a chynllunio unrhyw driniaeth broffylactig fel y bo'n briodol. Felly, nid oedd mwy nag ychydig niwed.

Dylid cynnal adolygiad o hyd, er mwyn darganfod pam y cafodd y canlyniadau anghywir eu cofnodi ar y cerdyn rhoddwr.

Yr un astudiaeth achos: canlyniad gwahanol

Cynhelir pelydr-X o ffêr dde defnyddiwr gwasanaeth yn lle'r ffêr chwith. Nodwyd bod y

delweddau'n normal ac ni ddaethpwyd o hyd i anaf. Parhaodd y defnyddiwr gwasanaeth i brofi poen a cheisiodd gyngor pellach gan ei feddyg teulu, a aeth ati i ddarllen yr adroddiad pelydr-X, darganfod y camgymeriad a chysylltu â'r adran Radioleg. Cynhaliwyd pelydr-X arall a chadarnhawyd anaf i'r ffêr chwith. Oherwydd yr oedi cyn cael diagnosis, roedd angen cynllun gofal gwahanol ar y defnyddiwr gwasanaeth, a oedd yn cynnwys yr angen am lawdriniaeth a thriniaeth ffisiotherapi ddwys.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau oherwydd, o ganlyniad i gynnal pelydr-X ar y ffêr anghywir, ni chafodd anaf y defnyddiwr gwasanaeth ei ddarganfod, ac roedd hynny'n anfwriadol.

Oherwydd yr oedi cyn cael diagnosis, roedd angen cynnydd cymedrol yn y driniaeth, roedd y defnyddiwr gwasanaeth mewn poen am gyfnod estynedig ac ni chafodd yr opsiynau triniaeth priodol eu nodi'n brydlon. Mae hyn i gyd yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod y Radiolegydd wedi cynnal pelydr-X ar y rhan anghywir o'r corff.

delweddau'n normal ac ni ddaethpwyd o hyd i anaf. Cyn i'r defnyddiwr gwasanaeth adael yr Adran Radioleg, gwiriwyd yr atgyfeiriad a'r adroddiad pelydr-X a sylwyd ar y camgymeriad. Cynhaliwyd pelydr-X arall ar y ffêr chwith, a gadarnhaodd yr anaf. Atgyfeiriwyd y defnyddiwr gwasanaeth at y Clinig Torri Esgyrn a chafodd y driniaeth briodol.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Ni fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn oherwydd cafodd y camgymeriad ei ddarganfod a'i gywiro, a llwyddwyd i osgoi mwy nag ychydig o niwed.

Dylid cynnal adolygiad o hyd, er mwyn darganfod pam y cynhaliwyd pelydr-X ar y ffêr anghywir.

ENGHREIFFTIAU O NIWED A ALLAI DDIGWYDD

Astudiaeth achos 9: Practis optometrïg, gofal clinigol.

Mae llygaid defnyddiwr gwasanaeth yn boenus ac yn goch yn achlysurol ond mae holl ganlyniadau'r archwiliad llygaid o fewn y terfynau normal, gan gynnwys gwasgedd o 11mmHg yn y llygad dde a'r llygad chwith. Mae'r optometrydd yn amau mai llygad sych sy'n achosi'r anghysur ac yn argymhell ireidiau llygad. Yn ddiweddarach y diwrnod hwnnw, mae'r optometrydd yn darganfod bod y tonometr a ddefnyddiwyd yn anghywir: Mae'r optometrydd yn gwirio calibrad y tonometr ac yn darganfod ei fod wedi'i ddifrodi, wedi'i galibro'n anghywir a bod angen ei atgyweirio.

Ar ôl i'r symptomau waethygu, gofynnodd y defnyddiwr gwasanaeth am driniaeth frys y diwrnod canlynol. Cafodd ddiagnosis o gyflwr cau ongl a gwasgeddau o fewn y llygaid o 41 a 45 mmHg. Roedd angen i'r defnyddiwr gwasanaeth gael cyffuriau systemig er mwyn osgoi colli ei olwg yn barhaol. Ni fyddai'r canlyniad yn hysbys am nifer o wythnosau.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau oherwydd gallai'r defnyddiwr gwasanaeth golli ei olwg yn barhaol, ac roedd hynny'n anfwriadol.

Ar ôl cynnal asesiad, gwelwyd bod cyflwr y defnyddiwr gwasanaeth wedi dirywio'n sylweddol. Roedd angen i'r defnyddiwr gwasanaeth gael cyffuriau systemig er mwyn osgoi colli ei olwg yn barhaol. Ni fyddai'r canlyniad yn hysbys am nifer o wythnosau. Mae hyn yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor. Pe bai'r offer wedi cael eu calibre'n rheolaidd, mae'n annhebygol y byddai'r camddiagnosis wedi digwydd.

Astudiaeth achos 10: Gwaed a Yr un astudiaeth achos: canlyniad Thrawsblaniadau'r GIG gwahanol

Atgyfeiriwyd trigolyn o Gymru at Ganolfan Drawsblannu yn Lloegr i gael asesiad ar gyfer trawsblaniad iau. Gwnaed yr atgyfeiriad ac aseswyd bod y defnyddiwr gwasanaeth yn addas ar gyfer trawsblaniad iau a chyflwynwyd ei ffurflen gofrestru i wasanaeth Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG er mwyn ei roi ar y rhestr aros am drawsblaniad.

Wrth gofnodi'r cofrestrriad ar y gronfa ddata genedlaethol ar gyfer trawsblaniadau, gwnaed camgymeriad a olygai nad oedd manylion y defnyddiwr gwasanaeth yn ymddangos yn gywir. Ni sylwyd ar y camgymeriad hwn ac, yn dilyn hynny, ni chafodd nifer o gynigion addas ar gyfer iau eu hanfon at y defnyddiwr gwasanaeth. Ar ôl cynnal adolygiad, gwelwyd y byddai o leiaf un o'r cynigion hyn wedi cael ei dderbyn ac y byddai'r defnyddiwr gwasanaeth wedi cael trawsblaniad.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau am fod y defnyddiwr gwasanaeth wedi colli nifer o

Atgyfeiriwyd trigolyn o Gymru at Ganolfan Drawsblannu yn Lloegr i gael asesiad ar gyfer trawsblaniad iau. Gwnaed yr atgyfeiriad ac aseswyd bod y defnyddiwr gwasanaeth yn addas ar gyfer trawsblaniad iau a chyflwynwyd ei ffurflen gofrestru i wasanaeth Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG er mwyn ei roi ar y rhestr aros am drawsblaniad.

Wrth gofnodi'r cofrestrriad ar y gronfa ddata genedlaethol ar gyfer trawsblaniadau, gwnaed camgymeriad a olygai nad oedd manylion y defnyddiwr gwasanaeth yn ymddangos yn gywir. Cafodd y camgymeriad hwn ei ddarganfod yn fuan wedyn a'i gywiro. Yn ystod y cyfnod hwn, ni wnaed unrhyw gynigion addas ac felly ni fu effaith ar y defnyddiwr gwasanaeth.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Ni fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn oherwydd cafodd y camgymeriad ei ddarganfod a'i gywiro, a llwyddwyd i osgoi niwed.

gynigion, gan arwain at oedi cyn iddo gael trawsblaniad iau, a allai arwain at fwy nag ychydig o niwed yn y dyfodol.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod manylion y defnyddiwr gwasanaeth wedi cael eu cofnodi'n anghywir yn y gronfa ddata genedlaethol ar gyfer trawsblaniadau.

Astudiaeth achos 11: Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG

Atgyfeiriwyd trigolyn o Gymru at Ganolfan Drawsblannu yng Nghymru i gael asesiad ar gyfer trawsblaniad aren. Gwnaed yr atgyfeiriad ac aseswyd bod y claf yn addas ar gyfer trawsblaniad aren a chyflwynwyd ei ffurflen gofrestru i wasanaeth Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG.

Cafodd aren addas ei chynnig i'r defnyddiwr gwasanaeth ond, ar yr adeg honno, gwnaed Gwasanaeth Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG gamgymeriad a gwnaed y cynnig i ddefnyddiwr gwasanaeth gwahanol. Ni sylwyd ar y camgymeriad, gan olygu bod y defnyddiwr gwasanaeth cywir wedi colli cynnig o aren a oedd yn addas.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau am fod y defnyddiwr gwasanaeth wedi colli cyfle i gael aren addas a allai arwain at fwy nag ychydig o niwed yn y dyfodol.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor am fod y camgymeriad wedi digwydd yn y prosesau a reolir gan Wasanaeth Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG.

Dylid cynnal adolygiad o hyd, er mwyn darganfod pam y cafodd manylion y defnyddiwr gwasanaeth eu hychwanegu at y gronfa ddata yn anghywir.

Yr un astudiaeth achos: canlyniad gwahanol

Atgyfeiriwyd trigolyn o Gymru at Ganolfan Drawsblannu yng Nghymru i gael asesiad ar gyfer trawsblaniad aren. Gwnaed yr atgyfeiriad ac aseswyd bod y claf yn addas ar gyfer trawsblaniad aren a chyflwynwyd ei ffurflen gofrestru i wasanaeth Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG.

Cafodd aren addas ei chynnig i'r defnyddiwr gwasanaeth hwn ond, ar yr adeg honno, gwnaed Gwasanaeth Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG gamgymeriad a gwnaed y cynnig i ddefnyddiwr gwasanaeth gwahanol. Sylwyd ar y camgymeriad hwn ôl i'r cynnig gael ei wneud i'r defnyddiwr gwasanaeth anghywir. Tynnwyd y cynnig yn ôl ar unwaith, a chafodd yr aren ei chynnig i'r defnyddiwr gwasanaeth cywir. Wedyn, cafodd yr aren ei thrawsblannu'n llwyddiannus i'r defnyddiwr gwasanaeth cywir.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Ni fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn oherwydd cafodd y camgymeriad ei ddarganfod a'i gywiro, a llwyddwyd i osgoi mwy nag ychydig o niwed.

Dylid cynnal adolygiad o hyd, er mwyn darganfod pam y cafodd manylion y defnyddiwr gwasanaeth eu hychwanegu at y gronfa ddata yn anghywir.

ENGHRAIFFT SY'N CYNNWYS CYMHLETHDODAU O DRINIAETH SY'N HYSBYS AC Y RHODDWDYD CYDSYNIAD AR EU CYFER

Astudiaeth achos 12: Optometreg

Mae defnyddiwr gwasanaeth yn mynd i bractis optometreg i gael prawf llygaid arferol. Mae'r defnyddiwr gwasanaeth yn egluro wrth yr optometrydd ei fod wedi cael symptomau, sef goleuadau'n fflachio a brychau. Mae'r optometrydd yn cynghori bod angen cynnal asesiad gyda channwyll y llygaid ar led. Mae'r defnyddiwr gwasanaeth yn cydsynio i hyn ac mae'r optometrydd yn rhoi'r diferion perthnasol. Mae'r optometrydd yn gwneud diagnosis o ddatgysylltiad lled-hylif o gefn y llygad ac yn rhoi gwybodaeth ysgrifenedig i'r defnyddiwr gwasanaeth am y cyflwr ac yn egluro'r hyn y bydd angen i'r defnyddiwr gwasanaeth ei wneud os bydd ei symptomau'n gwaethygu.

Cysylltodd y defnyddiwr gwasanaeth â'r practis bedair awr yn ddiweddarach yn cwyno bod ei lygad yn goch ac yn boenus dros ben a bod ei olwg yn aneglur. Trefnwyd i'r defnyddiwr gwasanaeth gael ei weld fel argyfwng llygaid fel achos tybiedig o gau prif ongl. Cafodd y defnyddiwr gwasanaeth Iridotomi Laser Perifferol, gan fod achos tybiedig o gau prif ongl yn effeithio arno yn dilyn lledu cannyll y llygaid.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau oherwydd roedd angen ymyriad brys ar y defnyddiwr gwasanaeth ar ffurf Iridotomi Laser Perifferol, ac roedd hynny'n anfwriadol. Byddai hyn hefyd yn cael ei ystyried yn gynnydd cymedrol mewn triniaeth ac felly byddai'n bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor am fod yr asesiad gyda channwyll y llygad ar led a'r driniaeth a ragnodwyd wedi cael eu cynnal gan y practis Optometreg.

DS: Mae achos tybiedig o gau prif ongl yn risg hysbys ac, er ei bod yn risg brin, byddai wedi cael ei thrafod fel rhan o'r weithdrefn gydsynio. Mae'r risg o ddigwyddiad niweidiol yn rhan o'r cydbwysedd risg er mwyn penderfynu a yw'r ymchwiliad er budd y claf a sicrhau cydsyniad dilys ar sail gwybodaeth.

Nid yw p'un a gafwyd cydsyniad drwy ddulliau priodol ai peidio yn effeithio ar y ffaith bod y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio. Mae hyn yn cynnwys cymhlethdodau o driniaeth sy'n hysbys ac y rhoddwyd cydsyniad ar eu cyfer. Mae cofnodi'r digwyddiad ac ymchwilio iddo yn brosesau pwysig y mae angen eu tanio, hyd yn oed os canfyddir wedyn fod yr optometrydd wedi gweithredu'n gywir drwy gydol y broses.

ENGHREIFFTIAU SY'N CYNNWYS MWY NAG UN O GYRFF Y GIG

Astudiaeth achos 13: Optometreg ac Offthalmoleg

Mae defnyddiwr gwasanaeth yn mynd i'r practis Optometrig i gael ei brawf llygaid arferol ym mis Medi. Mae'n sôn ei fod i fod i gael ei weld gan y tîm Offthalmoleg yn yr Ysbyty dan y clinig AMD

gwlyb arbenigol ym mis Mawrth ond nid yw wedi cael ei weld ac mae ei olwg wedi dirywio'n sylweddol. O ddarllen y cofnodion, mae'n ymddangos bod yr atgyfeiriad wedi cael ei anfon i'r Adran Offthalmoleg yn yr Ysbyty ym mis Mawrth yn unol â'r bwriad. Ar ôl cysylltu â'r Adran Offthalmoleg yn yr Ysbyty, gwelwyd bod yr atgyfeiriad wedi dod i law ym mis Mawrth, ond nid oedd cofnodion pellach i ddweud pa gamau a gymerwyd. Cadarnhawyd nad oedd apwyntiad wedi cael ei drefnu ar gyfer y defnyddiwr gwasanaeth.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau am na chymerodd yr Adran Offthalmoleg yn yr Ysbyty unrhyw gamau, ac felly ni wnaeth yr arbenigwyr ym maes Offthalmoleg asesu'r defnyddiwr gwasanaeth ac mae ei olwg wedi dirywio'n sylweddol, a oedd yn anfwriadol.

Nid yw'n hysbys a oes modd gwrthdroi'r dirywiad neu a allai hyn arwain at golli golwg yn ddi-droi'n-ôl. Mae hyn yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor, ond nid mewn perthynas â'r practis Optometrig.

DS: Yn y senario hwn, ystyrir mai'r Adran Offthalmoleg yn yr Ysbyty yw'r 'corff darparu' o ran y ddeddfwriaeth (h.y. roedd neu mae'n bosibl i'r gofal iechyd a ddarperir gan yr Adran danio'r ddyletswydd gonestrwydd) ac felly byddai'n gyfrifol am y broses dyletswydd gonestrwydd, a dylai ddilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau.

Er bod y practis Optometreg yn rhan o'r cyfnod gofal, nid y practis yw'r 'corff darparu'. Fodd bynnag, efallai y bydd angen iddo gyfrannu at ddarparu gwybodaeth fel rhan o adolygiad neu roi cymorth i'r defnyddiwr gwasanaeth/person sy'n gweithredu ar ei rhan. Disgwylir i bob parti gydweithredu'n llawn mewn modd agored, gan hwyluso'r weithdrefn dyletswydd gonestrwydd drwyddi draw a rhannu unrhyw wersi a ddysgir o ganlyniad i'r adolygiad, gan gynnwys unrhyw gamau sydd i'w cymryd er mwyn atal amgylchiadau tebyg rhag codi yn y dyfodol.

Astudiaeth achos 14: Practis Cyffredinol a Gofal Eilaidd

Ganwyd babi B ar ôl y cyfnod cario, ac mae'n bwydo'n dda. Bythefnos yn ddiweddarach, mae ei fam yn mynd ag ef i weld y meddyg teulu am nad yw'n bwydo'n dda mwyach, nid yw'n magu pwysau ac mae'n ymddangos fel pe bai'n dioddef o glefyd melyn.

Mae'r meddyg teulu yn ei archwilio ac yn dweud bod y clefyd melyn yn ysgafn ac yn gyffredin ymhlith babanod sy'n bwydo ar y fron. Mae'n dweud wrth y fam am ddod yn ôl ymhen ychydig ddyddiau os na fydd ei liw'n gwella.

Ddeuddydd yn ddiweddarach, mae'r fam yn dod â babi B i mewn. Mae'n llipa ac nid yw'n bwydo. Mae'r meddyg teulu'n sylweddoli bod clefyd melyn babi B yn llawer gwaeth nag yr oedd yn ei feddwl ac y dylai fod wedi'i atgyfeirio at yr Adran Bediatreg. Mae'n anfon babi B a'i fam i'r Adran Damweiniau ac Achosion Brys i blant i gael asesiad brys.

Yn yr ysbyty, darganfyddir bod gan babi B grynodiad peryglus o filirwbin yn ei waed a bod angen iddo gael ei dderbyn i'r ysbyty am gyfnod estynedig. Gallai'r crynodiad uchel hwn fod wedi achosi niwed hirdymor i ymennydd babi B.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau am na chafodd cyflwr babi B ei werthfawrogi'n llawn. Yn yr ysbyty, darganfuwyd bod gan babi B grynodiad peryglus o filirwbin yn ei waed a bod angen iddo gael ei dderbyn i'r ysbyty am gyfnod estynedig. Gallai'r crynodiad uchel hwn fod wedi achosi niwed hirdymor i ymennydd babi B. Ystyrir bod hyn yn fwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor, gan fod babi B dan ofal y meddyg teulu, a gynhaliodd archwiliad ac a roddodd gyngor i'r fam.

DS: Yn y senario hwn, cysylltodd y pediatregydd arweiniol â'r meddyg teulu a rhoi gwybod iddo am y canfyddiadau yn dilyn derbyn babi B i'r Adran Damweiniau ac Achosion Brys i blant. Rhoddodd y meddyg teulu wybod am y digwyddiad drwy system Datix Cymru ac arweiniodd hyn at y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd. Roedd y meddyg teulu'n gyfrifol am ddilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau.

Oherwydd yr amgylchiadau, cytunodd y meddyg teulu fod angen i rywun esbonio i'r fam ar unwaith y dylai'r prawf bilirwbin fod wedi cael ei gynnal yn gynharach, ymddiheuro, a dweud wrthi beth allai ddigwydd nesaf. Er y gallai'r naill neu'r llall ohonynt wneud hyn, penderfynwyd y dylai'r pediatregydd siarad â'r fam, gan ei fod yn fwy abl i egluro beth fydd y canlyniadau tebygol i babi B, a beth fydd yn digwydd nesaf yng ngofal babi B.

Ar ôl hynny, trefnodd y feddygfa i weld y fam, ac ymddiheurodd y meddyg teulu'n bersonol i'r fam. Dilynodd y feddygfa'r weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau.

Astudiaeth achos 15: Deintyddiaeth a Fferylliaeth

Mae unigolyn sy'n dod i'r practis deintyddol yn rheolaidd yn dod ar gyfer archwiliad chwe mis rheolaidd. Mae'r defnyddiwr gwasanaeth yn gwisgo dannedd gosod uchaf llawn ac mae wedi cadw dannedd yn y bwa isaf. Yn yr archwiliad, mae'r daflod dan orchudd gwyn y gellir ei grafu i ffwrdd ac mae hi'n amlwg bod angen gwella hylendid deintyddol y claf. Gwneir diagnosis o gandidiasis geneuol, a rhoddir presgripsiwn am 50mg o Fluconazole am 14 diwrnod.

Bythefnos ar ôl yr apwyntiad hwn, mae gwraig y defnyddiwr gwasanaeth yn dod i'r practis deintyddol yn bryderus iawn. Bedwar diwrnod yn ôl roedd y defnyddiwr gwasanaeth wedi cael poen difrifol yn y stumog ac wedi mynd i'r Adran

Yr un astudiaeth achos: canlyniad gwahanol

Mae unigolyn sy'n dod i'r practis deintyddol yn rheolaidd yn dod ar gyfer archwiliad chwe mis rheolaidd. Mae'r defnyddiwr gwasanaeth yn gwisgo dannedd gosod uchaf llawn ac mae wedi cadw dannedd yn y bwa isaf. Yn yr archwiliad, mae'r daflod dan orchudd gwyn y gellir ei grafu i ffwrdd ac mae hi'n amlwg bod angen gwella hylendid deintyddol y defnyddiwr gwasanaeth. Gwneir diagnosis o gandidiasis geneuol, a rhoddir presgripsiwn am 50mg o Fluconazole am 14 diwrnod.

Y prynhawn hwnnw mae'r practis yn cael galwad ffôn gan y fferyllfa leol. Wrth weinyddu'r presgripsiwn am Fluconazole roedd y fferylllydd wedi croesgyfeirio â'r meddyginiaethau eraill

Damweiniau ac Achosion Brys. Ar ôl ymchwiliadau canfuwyd bod stumog y defnyddiwr gwasanaeth yn gwaedu ac, ar ôl cynnal profion gwaed, canfuwyd bod ei INR (Cymhareb wedi'i Normaleiddio Ryngwladol) yn 5.2.

Dywedodd gwraig y defnyddiwr gwasanaeth wrth y deintydd fod y defnyddiwr gwasanaeth wedi dioddef o DVT (Thrombosis Gwythiennau Dwfn) bedwar mis yn ôl, ar ôl dychwelyd o'i wyliau a'i fod wedi cael ei roi ar Warffarin gydag amrediad targed o 1.5-2.5. Canfu'r ysbyty fod y defnyddiwr gwasanaeth wedi cael Fluconazole ar bresgripsiwn sy'n cynyddu effaith wrthgeulol Warffarin a'i bod yn debygol bod hynny wedi cynyddu ei INR i 5.2 sy'n beryglus o uchel. Ar ôl edrych ar y nodiadau clinigol, ni ofynnwyd i'r defnyddiwr gwasanaeth am ei hanes meddygol felly collwyd y ffaith ei fod yn cymryd Warffarin.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau oherwydd dioddefodd y defnyddiwr gwasanaeth achos o waedu o'r stumog ar ôl i'r deintydd roi meddyginiaeth iddo ar bresgripsiwn, ac roedd hynny'n anfwriadol.

Rhoddodd yr achos o waedu o'r stumog fywyd y defnyddiwr y gwasanaeth mewn perygl. Roedd angen iddo gael triniaeth frys ychwanegol a rhagor o ymyriadau, a fyddai'n bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod y feddyginiaeth wedi cael ei rhagnodi gan y deintydd a'i rhoi gan y fferylllydd.

DS: Yn y senario hwn, byddai'r Deintydd yn rhoi gwybod am y digwyddiad sy'n tanio'r weithdrefn dyletswydd gonestrwydd. Byddai'n ofynnol i'r Deintydd ddilyn y weithdrefn hyd at ei chwblhau. Byddai hefyd yn ofynnol i'r Deintydd roi gwybod i'r Fferylllydd, a byddai'n ofynnol iddo yntau hefyd roi gwybod am ddigwyddiad sy'n tanio'r weithdrefn

roedd y defnyddiwr gwasanaeth yn eu cael ar bresgripsiwn. Canfuwyd bod y defnyddiwr gwasanaeth wedi cael Warffarin ar bresgripsiwn o ganlyniad i ddiagnosis o DVT bedwar mis yn ôl. Mae'n hysbys bod Fluconazole a Warffarin yn rhyngweithio sy'n cynyddu effaith wrthgeulol Warffarin. Nid oedd y fferylllydd wedi rhoi'r presgripsiwn i'r defnyddiwr gwasanaeth.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Ni fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn oherwydd cafodd y camgymeriad ei ddarganfod a'i gywiro, a llwyddwyd i osgoi mwy nag ychydig o niwed.

DS: Yn y senario hwn, byddai'r Fferylllydd yn rhoi gwybod i'r Deintydd am y digwyddiad. Y Deintydd fyddai'n gyfrifol am ganfod pam nad oedd hanes meddygol wedi'i gymryd.

dyletswydd gonestrwydd. Byddai'n ofynnol i'r Fferyllydd ddilyn y weithdrefn hyd at ei chwblhau.

Astudiaeth achos 16: Optometreg

Cysylltodd defnyddiwr gwasanaeth â Phractis Optometreg (1) i wneud apwyntiad, am fod ganddo symptomau, sef goleuadau'n fflachio a brychau, yn ei lygad dde ers 24 awr. Roedd gan y defnyddiwr gwasanaeth hanes o rwyg retinol yn ei lygad chwith sawl blwyddyn yn ôl. Ni wnaed unrhyw frysennu ac ni roddodd y Practis Optometreg (1) gyngor pellach. Yna cysylltodd y defnyddiwr gwasanaeth â'i feddyg teulu a ddywedodd wrtho am fynd i Bractis Optometreg arall (2). Gwelodd y Practis Optometreg (2) y defnyddiwr gwasanaeth y diwrnod canlynol ac fe'i hatgyfeiriwyd ar frys i'r ysbyty oherwydd rhwyg retinol.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau oherwydd ni chafodd y defnyddiwr gwasanaeth y cyngor na'r driniaeth briodol gan y Practis Optometreg (1), ac roedd hynny'n annisgwyl. Roedd angen triniaeth frys ar y defnyddiwr gwasanaeth ar gyfer rhwyg retinol, a fyddai'n bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan na chafodd y defnyddiwr gwasanaeth y cyngor na'r driniaeth briodol gan y Practis Optometreg (1).

DS: Yn y senario hwn, gallai naill ai'r Practis Optometreg (2), y meddyg teulu neu'r defnyddiwr gwasanaeth dynnu sylw'r Practis Optometreg (1) at y digwyddiad. Byddai'r Practis Optometreg (1) yn gyfrifol am roi gwybod am y digwyddiad sy'n tanio'r weithdrefn dyletswydd gonestrwydd, a dylid dilyn y weithdrefn hyd at ei chwblhau.

Astudiaeth achos 17: Tri Bwrdd lechyd ac Ymddiriedolaeth

Gwelodd Bwrdd lechyd 1 ddefnyddiwr gwasanaeth yn dilyn atgyfeiriad brys ar gyfer amheuaeth o ganser. Cafodd ei atgyfeirio wedyn am farn arbenigol, a chafodd ei weld gan Fwrdd lechyd 2. Gofynnwyd am farn arbenigol bellach gan Fwrdd lechyd 3. Cafodd y defnyddiwr gwasanaeth driniaeth canser gan Ymddiriedolaeth y GIG. Roedd pob un o'r cyrff hyn o fewn y GIG yn gyfrifol am reoli gofal y defnyddiwr gwasanaeth mewn modd amlddisgyblaethol.

Pan adolygwyd y defnyddiwr gwasanaeth gan Ymddiriedolaeth y GIG, roedd yn amlwg bod cynnydd y clefyd wedi gwaethygu rhwng yr atgyfeiriadau. Cytunwyd y byddai modd trin y canser yn gynharach ar daith y defnyddiwr gwasanaeth rhwng Bwrdd lechyd 1 a Bwrdd lechyd 3.

Bu farw'r defnyddiwr gwasanaeth yn nes ymlaen.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau gan fod oedi yn llwybr defnyddiwr y gwasanaeth wedi arwain at gynnydd helaeth yng nghlefyd y defnyddiwr gwasanaeth yn yr iau a'r ysgyfaint ac wedyn marw, a fyddai'n bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod oedi yn llwybr y defnyddiwr gwasanaeth.

DS: Yn y senario hwn, byddai'n ofynnol i bob un o gyrff y GIG a oedd yn ymwneud â llwybr y defnyddiwr gwasanaeth danio'r weithdrefn dyletswydd gonestrwydd a'i dilyn hyd at ei chwblhau.

Dan amgylchiadau o'r fath, byddai'n arfer dda i gyrff y GIG geisio cyfathrebu â'r defnyddiwr gwasanaeth/y sawl sy'n gweithredu ar ei ran i gael y caniatâd priodol, yn unol â GDPR, er mwyn cynnal eu hadolygiadau mewn ffordd gydgysylltiedig, fel y byddent yn ei wneud ar gyfer unrhyw 'bryder' arall. Y nod ddylai fod gwneud y broses mor hawdd â phosibl i'r rhai dan sylw ac, yn benodol, byddai'n llai beichus i'r defnyddiwr gwasanaeth/ei gynrychiolydd.

Fodd bynnag, mae cyfrifoldeb ar bob corff o fewn y GIG (corff dyfarnu) o hyd o dan y gofynion dyletswydd gonestrwydd a rhaid iddo sicrhau a gallu dangos tystiolaeth ei fod wedi cyflawni'r cyfrifoldeb hwn.

ACHOSION CYFFREDINOL LLE Y CAIFF Y DDYLETSWYDD GONESTRWYDD EI THANIO

Astudiaeth achos 18: Optometreg ac Offthalmoleg

Roedd defnyddiwr gwasanaeth diabetig wedi datblygu poen yn ei lygad dde. Cafodd ei weld mewn practis Optometreg lle y canfuwyd bod ganddo wasgedd uchel yn y ddau lygad. Atgyfeiriwyd y defnyddiwr gwasanaeth i'r ysbyty. O fewn yr atgyfeiriad nodwyd bod gan y defnyddiwr gwasanaeth wasgedd o 40mmHg yn y llygad dde ac 20mmHg yn y llygad chwith.

Ar ôl hynny, archwiliwyd y defnyddiwr gwasanaeth yn yr ysbyty ac, yn ystod yr apwyntiad hwn, nodwyd bod ganddo wasgedd o 44 yn y llygad dde a 24 yn y llygad chwith. Rhoddwyd diferion llygaid a thabledi Diamox ar bresgripsiwn i'r defnyddiwr gwasanaeth, ond nid oedd y tabledi Diamox ar gael yn y fferyllfa.

Aeth y defnyddiwr gwasanaeth i apwyntiad ychydig wythnosau'n ddiweddarach yn yr ysbyty lle cafodd ail bresgripsiwn ar gyfer Diamox a'r bwriad oedd i'r claf gael ei atgyfeirio i ysbyty trawsffiniol. Fodd bynnag, ni wnaed yr atgyfeiriad tan 10 diwrnod yn ddiweddarach.

Pan aeth y claf i'r apwyntiad wedyn yn yr ysbyty trawsffiniol, roedd ganddo wasgedd o 34 yn y llygad dde a 19 yn y llygad chwith. Ar ôl hynny, canfuwyd bod y llygad dde yn ddall yn ddi-droi'n-ôl.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau oherwydd bu oedi cyn i'r defnyddiwr gwasanaeth gael y driniaeth a'r feddyginiaeth briodol, ac roedd hynny'n anfwriadol ac yn annisgwyl.

Gwelwyd bod y defnyddiwr gwasanaeth yn ddall yn ddi-droi'n-ôl yn y llygad dde, a fyddai'n bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod oedi cyn i'r defnyddiwr gwasanaeth gael y driniaeth a'r feddyginiaeth briodol.

Astudiaeth achos 19: Radioleg

Mae defnyddiwr gwasanaeth yn cwyno bod ganddo boen yn ei wddf ar ôl iddo syrthio. Mae ei feddyg teulu yn ei atgyfeirio i gael pelydr-X. Mae'r radiolegydd yn rhoi gwybod na wnaeth y pelydr-X ddangos unrhyw dorasgwrn na datgymaliad.

Chwe mis yn ddiweddarach, mae'r defnyddiwr gwasanaeth yn dychwelyd at y meddyg teulu gyda pheswch parhaus ac mae wedi bod yn pesychu dafnau bach o waed. Mae ei feddyg teulu yn ei atgyfeirio i gael pelydr-X o'r frest ar frys. Mae radiolegydd ymgynghorol yn dod o hyd i fâs mawr ar ran uchaf yr ysgyfaint dde.

Mae'r radiolegydd ymgynghorol yn edrych ar belydr-X blaenorol y defnyddiwr gwasanaeth. Mae'n nodi bod y màs i'w weld yn glir, er ei fod yn llai, ar ymyl y ffilim. Cadarnheir mai tiwmor sylfaenol ar yr ysgyfaint sydd wedi metastaseiddio yw'r màs. Mae'n anllawdriniadwy.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau oherwydd canfuwyd bod màs i'w weld yn glir ar belydr-X a oedd wedi'i gynnal chwe mis ynghynt ond ni chofnodwyd hyn ar y pryd, ac roedd hynny'n anfwriadol.

Roedd y màs wedi tyfu yn ystod y chwe mis ar ôl y pelydr-X blaenorol. Cadarnhawyd mai tiwmor sylfaenol ar yr ysgyfaint a oedd wedi metastaseiddio oedd y màs, a'i fod yn anllawdriniadwy. Byddai hyn yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod y defnyddiwr gwasanaeth wedi cael ei atgyfeirio i gael pelydr-X, lle y daethpwyd o hyd i fâs, ond ni chyfeiriwyd at hyn yn yr adroddiad.

DS: Yn y senario hwn, mae'r meddyg teulu'n rhoi gwybod am y digwyddiad sy'n tanio'r weithdrefn dyletswydd gonestrwydd ac mae'n gyfrifol am ddilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau.

Astudiaeth achos 20: Mewnosod cathetr

Cafodd cathetr wrinol ei fewnosod yng nghorff defnyddiwr gwasanaeth. Sylwodd y staff fod y defnyddiwr gwasanaeth yn aflonydd ers iddo gael ei fewnosod a'i fod yn mynd yn ôl ac ymlaen i'r tŷ bach, a oedd yn annodweddiadol o'r defnyddiwr gwasanaeth. Eglurodd y defnyddiwr gwasanaeth wrth y staff fod ganddo deimlad o lusgo o'r cathetr wrinol.

Caniataodd y defnyddiwr gwasanaeth i'r staff ei archwilio. Gwelodd y staff fod y rhan honno o'r corff yn waedlyd ac yn goch. Wrth wirio nodiadau'r defnyddiwr gwasanaeth i sicrhau bod y cathetr wrinol cywir wedi cael ei fewnosod, canfuwyd mai cathetr wrinol i fenywod yn unig a oedd wedi cael ei fewnosod yng nghorff y dyn.

Dioddefodd y defnyddiwr gwasanaeth drawma, poen a gwaedlif wrethrol difrifol. Roedd pryder hefyd ynghylch effeithiau tymor hwy, a oedd yn cynnwys culfannau wrethrol, ataliad dŵr ac anymataliaeth.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau oherwydd dioddefodd y defnyddiwr gwasanaeth drawma, poen a gwaedlif wrethrol difrifol. Roedd pryder hefyd ynghylch effeithiau tymor hwy, a oedd yn cynnwys culfannau wrethrol, ataliad dŵr ac anymataliaeth, a byddai pob un ohonynt yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod y cathetr wrinol anghywir wedi cael ei osod.

Astudiaeth achos 21: Rheolaeth feddygol

Mae defnyddiwr gwasanaeth, sydd ag arllwysiad eisbilennol cymedrol ar yr ochr dde ac sy'n fyr o wynt am fod yr hylif sydd wedi cronni yn atal yr ysgyfaint rhag ehangu'n llawn ar yr ochr honno. Mae'r meddyg ymgynghorol yn gofyn i'r meddyg iau ddraenio'r hylif drwy osod draen yn y frest. Mae'r radiograff o'r frest cyn y driniaeth yn dangos arllwysiad mawr ar yr ochr dde yn glir, ond nid yw'r meddyg yn edrych ar y radiograff cyn dechrau'r driniaeth.

Caiff y defnyddiwr gwasanaeth ei baratoi'n anghywir ar gyfer gosod draen ar yr ochr chwith, sy'n golygu glanhau'r croen, rhoi anesthetig lleol a cheisio cadarnhau bod hylif yn bresennol drwy ddefnyddio nodwydd denau. Ni ddaw unrhyw hylif o ochr chwith y frest. Er gwaethaf hyn, mae'r meddyg wedyn yn rhoi roi tiwb trwchus i mewn i ochr chwith y frest, ac eto ni cheir unrhyw hylif. Ar ôl hynny, mae'r meddyg yn tynnu'r draen ac yn dweud wrth y defnyddiwr gwasanaethau ei bod yn amlwg bod yr hylif wedi diflannu ers i'r radiograff gael ei gymryd.

Canfuwyd y digwyddiad ar ôl cynnal ail belydr-X o'r frest i chwilio am unrhyw aer a oedd yn cronni. Rhoddwyd gwybod i'r claf a rhoddwyd y driniaeth gywir iddo yn nes ymlaen y diwrnod hwnnw.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau oherwydd cafodd y draen ei fewnosod yn yr ochr anghywir, ac roedd hyn yn annisgwyl ac yn anfwriadol.

Roedd y defnyddiwr gwasanaeth wedi cael y driniaeth anghywir, a oedd yn gofyn am gynnydd cymedrol mewn triniaeth er mwyn i'r driniaeth gael ei rhoi ar yr ochr gywir. Ystyrir bod hyn yn fwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod y driniaeth i ddraenio'r frest yn rhan o gynllun gofal y defnyddiwr gwasanaeth.

Astudiaeth achos 22: Rhoi presgripsiwn

Rhoddwyd y dull atal cenhedlu cyfunol drwy'r geg ar bresgripsiwn i fenyw ar ôl iddi gael cadarnhad o thrombosis gwythiennau dwfn (DVT)/emboledd ysgyfeiniol yn flaenorol. Ar ôl cymryd y dull atal cenhedlu drwy'r geg am bedair wythnos, datblygodd y fenyw boen difrifol yng nghroth ei choes ac anawsterau anadlu. Ar ôl ceisio sylw meddygol a chael sgan uwchsaïn, cafodd ddiagnosis o DVT, a oedd yn golygu bod angen cynllun gofal gan gynnwys dechrau meddyginiaeth gwrthgeulo, y byddai'n ei chymryd am dri mis o leiaf.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau am fod y dull atal cenhedlu cyfunol drwy'r geg wedi cael ei roi ar bresgripsiwn i'r defnyddiwr gwasanaeth ar ôl iddi gael cadarnhad o DVT/emboledd ysgyfeiniol yn flaenorol, ac roedd hynny'n anfwriadol.

Datblygodd DVT ac anawsterau anadlu ar ôl cymryd y dull atal cenhedlu cyfunol drwy'r geg am bedair wythnos. Roedd angen triniaeth ychwanegol arni ar ffurf meddyginiaeth gwrthgeulo, ac mae hyn i gyd yn bodloni'r meini prawf ar gyfer mwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu'r gofal iechyd yn ffactor gan fod y defnyddiwr gwasanaeth wedi cael (a chymryd) y dull atal cenhedlu cyfunol drwy'r geg ar sail cyngor ei meddyg teulu, er bod cofnod o'r ffaith ei bod wedi cael cadarnhad o DVT/emboledd ysgyfeiniol yn flaenorol.

Astudiaeth Achos 23: Gwasanaeth Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed

Daeth merch 15 oed i'r Adran Achosion Brys gyda hanes o Hunan-niweidio bwriadol ac iselder am 2.30 am. Roedd oedi o 12 awr cyn dod o hyd i wely addas i'r unigolyn mewn ward iechyd meddwl pobl ifanc. Roedd yn derbyn gofal yn ardal asesu'r Adran Achosion Brys gan staff nyrsio pediatrig yr Adran Achosion Brys ac yn cael ei goruchwyllo gan un Nyrs Iechyd Meddwl Gofrestredig, gyda chynllun goruchwyllo wedi'i asesu ar gyfer risg a oedd yn nodi bod angen goruchwyliaeth arni ar gymhareb 2:1. Yn ystod yr oedi hwn, pan oedd hi'n derbyn gofal yn yr Adran Achosion Brys, mae hi'n llwyddo i ddianc o dir yr ysbyty a chafodd bwl arall o hunan-niweidio bwriadol gan ddefnyddio gwydr i dorri ei harddyrnau.

Digwyddodd hyn yn ystod yr oedi wrth ddod o hyd i wely priodol a chyn cael ei goruchwyllo yn yr amgylchedd cywir.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn, a dylid dilyn y weithdrefn gonestrwydd i fod wedi'i chwblhau gan fod yr oedi wrth ddod o hyd i wely yn uned iechyd meddwl y person ifanc yn golygu bod y defnyddiwr gwasanaeth yn cael gofal yn yr Adran Achosion Brys yn hytrach na'r amgylchedd cywir lle gellid derbyn triniaeth. Hefyd, ni fodlonwyd lefel yr oruchwyliaeth oedd ei hangen. Dihangodd y defnyddiwr gwasanaeth a thorri ei harddyrnau, a fyddai'n cael ei ystyried yn fwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu gofal iechyd yn ffactor gan fod y defnyddiwr gwasanaeth i'w dderbyn am asesiad dan y ddeddf iechyd meddwl fel rhan o'r cynllun gofal.

Astudiaeth Achos 24: Iechyd Meddwl Oedolion

Cafodd Defnyddiwr Gwasanaeth ei ryddhau o ward derbyn aciwt, gyda'r dybiaeth y byddai'r tîm Ymateb i Argyfwng yn cynnal ymweliad cartref o fewn 7 diwrnod. Roedd diffyg cyfathrebu ynghylch beth fyddai'r dilyniant hwn. Cafodd y defnyddiwr gwasanaeth alwad ffôn gan aelod o'r Tîm Ymateb i Argyfwng yn hytrach nag ymweliad dilynol wyneb yn wyneb. Yn yr adolygiad nesaf, a oedd yn ymweliad wyneb yn wyneb, roedd tystiolaeth o ddirywiad yn Iechyd Meddwl y defnyddiwr gwasanaeth. Cydnabuwyd, pe bai ymweliad wyneb yn wyneb wedi digwydd y tro cyntaf, y byddai wedi darparu asesiad mwy cadarn o iechyd meddwl yr unigolyn, a oedd yn cynnwys ymddangosiad

corfforol, rhyngweithio di-eiriau, arwyddion yn yr amgylchedd. Byddai pob un ohonynt wedi cyfrannu at asesiad mwy cyfannol na fyddai wedi bod yn bosibl dros y ffôn.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Ni fyddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei danio yn yr achos hwn gan mai dirywiad oedd y niwed anfwriadol ac ni fyddai'n cael ei ystyried yn fwy nag ychydig o niwed.

Roedd darparu gofal iechyd yn ffactor gan fod y defnyddiwr gwasanaeth yn cyfeirio at y Cynllun Gofal a Thriniaeth heb y manylion i ddweud bod angen asesiad wyneb yn wyneb a gosododd adolygiad rheolaidd ar gyfer y defnyddiwr gwasanaeth hwn, yn hytrach nag asesiad brys.

Astudiaeth Achos 25: Iechyd Meddwl Oedolion

Mae defnyddiwr gwasanaeth mewn ardal derbyniadau aciwt iechyd meddwl ac yn dirywio'n gyflym, ac mae'r risg i eraill yn cynyddu, ac felly mae angen ei asesu a'i drosglwyddo i wely Uned Gofal Dwys Seiciatrig. Canlyniad yr atgyfeiriad a'r asesiad ffôn gan dîm yr Uned Gofal Dwys Seiciatrig oedd nad oeddent yn teimlo bod angen gwely Uned Gofal Dwys Seiciatrig ar yr unigolyn, er bod un ar gael. Mae hyn yn arwain at anghytundeb rhwng y 2 Dîm Aml-ddisgyblaethol.

Mae iechyd meddwl y defnyddiwr gwasanaethau'n dirywio eto ac mae'n troi'n gorfforol ymosodol tuag at eraill, gan ymosod yn dreisgar ar glaf arall a'i anafu, ac angen ei ynysu. Bryd hynny, cytunodd tîm yr Uned Gofal Dwys Seiciatrig i'r trosglwyddo.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn, a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau gan fod yr oedi wrth dderbyn y claf yn golygu ei fod yn aros mewn lleoliad anaddas, bod iechyd meddwl y defnyddiwr gwasanaeth wedi dirywio a'i fod yn dreisgar tuag at eraill. Bu'n rhaid defnyddio ymarfer cyfyngol ar ffurf ataliaeth a thawelyddu cemegol, a gellid bod wedi osgoi hyn pe bai wedi cael ei drosglwyddo i Uned Gofal Dwys Pediatrig yn gynt.

Roedd darparu gofal iechyd yn ffactor wrth i'r defnyddiwr gwasanaeth gael ei dderbyn dan adran 3 y ddeddf iechyd meddwl ar gyfer triniaeth, a dirywiodd ei gyflwr a olygai bod angen ei drosglwyddo i lefel uwch o ofal, ac ni ddigwyddodd hynny cyn y gallai fod niwed.

Astudiaeth Achos 26: Anableddau Dysgu

Unigolyn sy'n byw yng nghartref y teulu yn y gymuned, sydd wedi cael presgripsiwn am fath gwahanol o gyfarpar codi a chario gan y cynghorydd codi a chario ar sail asesiad risg a gwblhawyd ganddynt. Ni chafodd yr offer hwn ei archebu'n brydlon, ac yn dilyn hynny cafwyd oedi pellach gyda'r gwaith dilynol oherwydd salwch staff. Yn yr adolygiad nesaf, roedd tystiolaeth o ddirywiad yng nghyflwr corfforol y person, ac roedd wedi cwmpo sawl gwaith ac wedi torri ei arddwrn o ganlyniad i ddefnyddio'r hen offer codi a chario gofal a gynlluniwyd yn ystod y cyfnod hwn.

Rhestr wirio i weld a gaiff y ddyletswydd gonestrwydd ei thanio.

Byddai'r ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei thanio yn yr achos hwn, a dylid dilyn y weithdrefn dyletswydd gonestrwydd hyd at ei chwblhau gan fod yr oedi wrth archebu'r offer a argymhellwyd wedi achosi mwy nag ychydig o niwed i'r defnyddiwr gwasanaeth. Roedd y ddarpariaeth gofal iechyd yn ffactor gan fod y Cydgysylltydd Gofal yn cydnabod methiant i ddarparu'r adnoddau cywir sydd wedi golygu bod y person wedi dioddef niwed.